

Prof. dr hab. Henryk Koroniak
Wydział Chemii UAM
Poznań

O C E N A

rozprawy habilitacyjnej dr Adama Huczyńskiego „Synteza, badania spektroskopowe i strukturalne modyfikowanych antybiotyków jonoforowych oraz ocena ich aktywności przeciwdrobnoustrojowej i przeciwnowotworowej

Przedstawiona przez Pana dr Adama Huczyńskiego rozprawa habilitacyjna została opatrzona tytułem „Synteza, badania spektroskopowe i strukturalne modyfikowanych antybiotyków jonoforowych oraz ocena ich aktywności przeciwdrobnoustrojowej i przeciwnowotworowej”. Jest ona formalnie pakietem prac powstałych w latach 2009-2013 wzbogacona bardzo starannie przygotowanym komentarzem. W skład przedłożonej rozprawy wchodzi 24 prace publikacji o średnim IF równym 2,09. Prace te to przede wszystkim raporty opublikowane w *Journal of Molecular Structure* (13 prac), prócz tego prace w innych czasopismach takich jak *Biochimica Biophysica Acta* (1 praca, IF= 3,99), *Tetrahedron* i *Tetrahedron Letters* (3 prace, IF około 3). Większość prac (22 prace) jest wieloautorских, ale 2 prace są sygnowane jedynie nazwiskiem Habilitanta. Pomijając dwie publikacje Autorstwa Habilitanta, pozostałe są średnio sygnowane pięcioma nazwiskami współautorów. Są to najczęściej współpracownicy z grupy badawczej Prof. Bogumiła Brzezińskiego – Mentora habilitanta, ale także krystalografowie (grupa Prof. Andrzeja Katrusiaka i Prof. Jana Janczaka) oraz prof. Franz Bartl, z którym grupa Profesora Bogumiła Brzezińskiego współpracuje od lat, Badania aktywności biologicznej wykonane zostały w ośrodkach posiadającymi w tym zakresie doświadczenie (Instytut Immunologii PAN, Warszawski Uniwersytet Medyczny)

Przedstawiona rozprawa habilitacyjna jest więc efektem pracy habilitanta w grupie badawczej, dobrze „wpracowanej” w tematykę i skutecznie publikującej uzyskane wyniki. Tematyka prowadzonych badań wydaje się być bardzo ciekawa, jednakże dziwi fakt, że prace z pogranicza badań strukturalnych, fizykochemicznych i modelowania komputerowego związków o charakterze leków zapewne można publikować w bardziej uznanych periodykach, o bardziej biochemiczno-terapeutycznym ukierunkowaniu. Ten aspekt pozostawiam habilitantowi do refleksji w przyszłości. Wydaje się, że wspomniane dwie prace

samodzielne, a zwłaszcza pierwsza (*Bioorg. Med. Chem. Lett.*) stanowi rodzaj podsumowania wniosku o uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego. Jest ona jak gdyby przedstawieniem własnych dokonań badawczych w szerokiej perspektywie prac innych badaczy. Druga publikacja samodzielna (*Chem. Biol. Drug Des.*) ma inny charakter: jest niewielkim *review* dotyczącym, nowego obiecującego leku antynowotworowego – salinomycyny.

Jak wspomniałem dominująca część przedstawionych do oceny prac to publikacje najczęściej kilku autorów. Generalnie nie mam wątpliwości, a także napisany z ogromnym połotem Autoreferat załączony do dokumentacji, przekonuje mnie o tym w pełni, że Habilitant posiada duży potencjał intelektualny wymagany do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Moim zdaniem posiada On wszystkie te cechy, które powinien spełniać samodzielny pracownik nauki. Według tradycji akademickiej jest to doświadczenie badawcze udokumentowane publikacjami, zdolność do przyciągania do siebie młodszych adeptów „sztuki chemicznej”, umiejętność zdobywania środków na badania, a także dysponowanie atrakcyjną tematyką badawczą. Jak wspomniałem wcześniej, Habilitant spełnia w moim przekonaniu wszystkie te cechy, mam nawet wrażenie że niekiedy w nadmiarze. Jako przykład może służyć fakt, że wykonujący pod kierunkiem dr Adama Huczyńskiego (jest On promotorem pomocniczym) pracę doktorską Pan Jacek Rutkowski deklaruje w swoim oświadczeniu jedynie 10 % wkład we wspólną z Promotorami pracę, podczas gdy Habilitant (jako „promotor pomocniczy”) swojego wkładu widzi tam aż 75%. Myślę, że nie warto o to kruszyć kopii, ale powstaje natychmiast wątpliwość czy młody Doktorant nie jest całkowicie zdominowany przez swoich Promotorów („głównego” jak i „pomocniczego”?) Nie ma nic złego moim zdaniem we współpracy (dowodem oświadczenia krystalografów – bez nich nie powstałoby wiele prac), ale działanie wg zasad „Ja dzisiaj dopisze ciebie, a ty jutro mnie” jest bezsensownym mnożeniem bytów.

Opierając się na oświadczeniach współautorów, nie mam wątpliwości, że dr Adam Huczyński jest w każdej z tych publikacji autorem wiodącym (najczęściej „pierwszym” autorem). Analizując formalnie skład autorów prac przedstawionych jako dokumentacja wniosku przewodu habilitacyjnego, wkład dr Adama Huczyńskiego jest dominujący jako pomysłodawcy, głównego wykonawcy a także osoby redagującej finalny raport do publikacji.

Nie jestem entuzjastą tzw. scientometrycznej oceny dorobku naukowego, analizującej jedynie IF, cytowania czy indeks Hirscha. Uważam, że jest to ważny element oceny, ale tylko jeden z elementów. Dane te mogą niekiedy, zwłaszcza w przypadku prac zespołowych prowadzić do wniosków wypaczających ocenę. Dla porządku jednakże przytaczam te dane za

Habilitantem (dane zawarte są we wniosku). Dr Adam Huczyński jest Autorem lub częścią współautorem 72 publikacji (w tym 37 po doktoracie). Sumaryczny *Impact Factor* IF = 133,7. O ile powyższe dane nie budzą wątpliwości, o tyle już liczba cytowań może skłaniać do refleksji. (Łączna liczba cytowań wynosi około 450, ale bez autocytowań jest znacznie niższa). Są to bowiem cytowania publikacji, prac pochodzących z dobrego, wpracowanego w tematykę zespołu badawczego, który publikując kolejną pracę musi odnosić się do wyników wcześniejszych. A więc zasadne może być pytanie czy nie jest to jedynie ocena lidera grupy z której pochodzą prace, a warto zauważyć, że prof. Bogumił Brzeziński, mentor Habilitanta, jest współautorem praktycznie wszystkich publikacji. Nie zamierzam rozwijać tego wątku chociażby z powodu, że aby uzyskać habilitację wg polskich przepisów, należy przejść przez ocenę kilku recenzentów, znających tematykę, ale także środowisko naukowe habilitanta. Podtrzymuję moją opinię przedstawioną już wcześniej, i pragnę już w tym momencie stwierdzić, że w moim przekonaniu praca spełnia wymogi stawiane rozprawom habilitacyjnym w zakresie chemii i będę w końcowym akapicie wniosku o podjęcie dalszych etapów procedury habilitacyjnej.

Tematyka pracy habilitacyjnej dotyczy badań trzech antybiotyków: monenzyny A, salinomycyny i kwas lasalowego, które wybrane zostały spośród, jak pisze Habilitant, „najpowszechniej stosowanych niecyklicznych jonoforów karboksylowych zwanych również antybiotykami polieterowymi”. Taki materiał badawczy, dość jednoznacznie określa problemy poznawcze jakie warto przy pomocy połączeń o charakterze polieterów zbadać. Pamiętając, że związki te posiadają grupę karboksylową, można ją modyfikować uzyskując nowe amidy, estry etc., jednocześnie badać kompleksy z kationami metali, bo związki mają charakter polieterów. Nie aspekt syntetyczny jest więc dominujący w tych badaniach. Są to przede wszystkim badania fizykochemiczne (spektroskopowe) wzbogacone metodami modelowania numerycznego oraz wspierane metodami krystalograficznymi dla potwierdzenia struktury. W sumie jest to dowód bardzo dobrze wykonanej pracy, chociaż gdyby udało się otrzymać nowy lek o zdecydowanie lepszych właściwościach, byłoby to jakościowo znacznie większym sukcesem.

Życiorys naukowy kandydata jest bardzo uporządkowany. W roku 2004 ukończył studia na Wydziale Chemii UAM uzyskując tytuł magistra chemii z wyróżnieniem. W tym samym roku ukończył równoległe studia magisterskie na Wydziale Fizyki UAM. W latach 2004 – 2008 był doktorantem na Studium Doktoranckim na Wydziale Chemii UAM. W roku 2008 obronił pracę doktorską (promotorem był prof. Bogumił Brzeziński). Od 1 października 2008 roku jest zatrudniony na etacie adiunkta na Wydziale Chemii UAM.

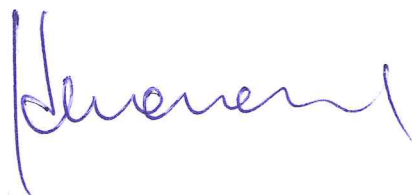
Praktycznie cała dotychczasowa kariera naukowa dr Adama Huczyńskiego związana jest z grupą prof. Bogumiła Brzezińskiego, czego efektem jest przedłożona rozprawa

habilitacyjna. W okresie swej działalności naukowej habilitant był dostrzegany i „wspomagany” nagrodami i stypendiami (stypendia FNP, DAAD, MNiSzW, itd., nagrody Rektora, Dziekana). Był beneficjentem kilku grantów badawczych (m.in. IUVENTUS Plus) ale co ważniejsze realizuje spory grant badawczy finansowany w ramach konkursu NCN SONATA 2 (na budowę warsztatu badawczego dla młodych badaczy), co potwierdza moją tezę, że potrafi starać się skutecznie o ośrodki na badania.

Martwić może jedynie brak w życiorysie dłuższego stażu podoktorskiego poza granicami Polski. W czasie swojej kariery naukowej odbył kilka krótkich staży naukowych (jak rozumiem były to raczej wyjazdy do pobliskiego Berlina w celu wykonania konkretnych pomiarów), ale może to dowodzić, że warsztat badawczy na miejscu w Poznaniu był dobrze wyposażony i pozwalał na skuteczne prowadzenie zaplanowanych prac.

Jako pracownik uczelni, to jest Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, uczestniczył w realizacji procesu dydaktycznego prowadząc zajęcia w zakresie różnych przedmiotów z zakresu chemii organicznej (w szczególności spektroskopia). Opiekował się dyplomantami (prace licencjackie jak i magisterskie). Był współautorem materiałów dydaktycznych. Nieco skromniej rysują się dokonania organizacyjne, co łatwo uzasadnić tym, że był On skupiony przede wszystkim na pracy badawczej.

Podsumowując stwierdzam, że przedstawiona do oceny rozprawa habilitacyjna dr Adama Huczyńskiego spełnia wymagania merytoryczne i formalne stawiane tego typu opracowaniom w Ustawie. Stanowi ona oryginalny i istotny wkład Autora do rozwoju chemii bioorganicznej. Upoważnia mnie to do sformułowania wniosku do Rady Naukowej Wydziału Chemii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu o mojej więcej niż pozytywnej ocenie dokonań kandydata i będę wspierał wniosek o nadanie dr Adamowi Huczyńskiemu stopnia doktora habilitowanego nauk chemicznych.

Poznań, 2 maja 2013